

T.C.

DANIŞTAY

Beşinci Daire

Esas No : 2016/16425

Karar No : 2018/15974

Anahtar Kelimeler : - Tazminat,
- Hizmet Kusuru

Özeti : Takipsizlik kararına rağmen ‘dolandırıcılık’ fiili nedeniyle meslekten çıkarılma cezasının verildiği, bu durumun davacının dolandırıcılık suçunu işlediği algısının oluşmasına, dolayısıyla kişilik haklarının zedelenmesine sebebiyet verdiği anlaşılmakta olup; hiçbir yargı kararına dayanılmaksızın davacının eyleminin dolandırıcılık olarak nitelendirilmesinde idarenin ağır hizmet kusuru bulunduğu sonucuna ulaşıldığı ve davacıya manevi tazminat ödenmesi gerektiği hakkında.

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı) : ...

Vekili : Av. ...

Karşı Taraf (Davalı) : İçişleri Bakanlığı

Vekili : Hukuk Müşaviri ...

İstem Özet : Diyarbakır 1. İdare Mahkemesinin 1.6.2012 tarih ve E:2011/24, K:2012/1075 sayılı kararının, dilekçede yazılı nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özet : Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi : Selin TOPRAK

Düşüncesi : İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Beşinci Dairesince gereği görüldü:

Dava, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yaptığı dönemde işlediğinden bahsedilen eylemlerinden dolayı davacının Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü'nün 8/6. ve 8/7. maddeleri uyarınca meslekten çıkarılma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu kararının Diyarbakır 2. İdare Mahkemesince iptal edilmesi üzerine, söz konusu ceza nedeniyle uğradığı zararlara karşılık 50.000,00.-TL manevi tazminatın en yüksek banka mevduat faiziyle birlikte ödenmesine karara verilmesi istemiyle açılmıştır.

Diyarbakır 1. İdare Mahkemesinin 1.6.2012 tarih ve E:2011/24, K:2012/1075 sayılı kararıyla; manevi tazminat istemine dayanak olan meslekten çıkarma cezasının hukuka aykırılığı saptanarak iptal edilmekle birlikte, her hukuka aykırılığın tek başına ağır hizmet kusuru olarak nitelendirilmeyeceği, bu işlem nedeniyle idarenin manevi tazminat ödemekle

hükmedilebilmesinin koşulları da bulunmadığından, davacının manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir.

Davacı, İdare Mahkemesi kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125. Maddesinin ilk fıkrasında; "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır" hükmü yer almakta olup, aynı maddenin son fıkrasında; idarenin, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı Kanununun 12. maddesinde; ilgililerin haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay'a ve İdare ve Vergi Mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi, ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliğ veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava açma süresi içinde tam yargı davası açılacağı; bu halde de ilgililerin 11. madde uyarınca idareye başvurmak haklarının saklı olduğu kuralı yer almaktadır.

Manevi tazminat, idarenin bir işlemi veya eylemi nedeniyle kişilerin manevi değerlerinde oluşan eksilmenin giderilmesi aracıdır.

Manevi zarar ise, kişinin şahıs varlığında iradesi dışında meydana gelen eksilme olup; kişinin kendisinin veya yakınlarının şan, şeref, kişilik hakları ve vücut bütünlüğüne yönelik eylem ve işlemler nedeniyle duyduğu derin ruhsal ve bedensel acı, üzüntü ve elem olarak tanımlanmaktadır. İdarenin mali sorumluluğuna gidilmesi suretiyle, duyulan acı ve üzüntünün kısmen de olsa maddi edimlerle telafi edilmesi olan manevi tazminatın bir zenginleşme aracı olmadığı da açıktır.

Ayrıca manevi zararın tazminine hükmedilirken, ilgililerin sosyal ve ekonomik durumu dikkate alınarak olay nedeniyle duyduğu elem ve ızdırabın kısmen giderilmesini sağlayacak hukuka aykırılığı ortaya koyacak ve hukuka aykırılığı özendirilmeyecek bir miktarın belirlenmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Diyarbakır İl Emniyet Müdürlüğü kadrosunda ve polis lojmanlarında bulunan kantinlerde görevli iken, dolandırıcılık ve yetkisini veya nüfuzunu kendisine veya başkalarına çıkar sağlamak amacıyla veya kin veya dostluk nedeniyle kötüye kullanmak fiilinden dolayı Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü'nün 8/6 ve 8/7. maddeleri uyarınca meslektan çıkarma cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 2.12.2004 tarih ve 2004/391 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu kararına karşı açtığı davanın Diyarbakır 2. İdare Mahkemesinin 19.1.2006 tarih ve E:2005/86, K:2006/68 sayılı kararıyla reddedildiği, anılan kararın Danıştay Onikinci Dairesinin 27.4.2007 tarih ve E:2006/4883, K:2007/2066 sayılı kararı ile bozulması üzerine, bozma kararına uyularak anılan Mahkemenin 31.12.2009 tarih ve E:2009/1686, K:2009/2765 sayılı kararıyla meslektan çıkarma cezasının iptaline karar verildiği, bu kararın Danıştay Onikinci Dairesinin 11.3.2013 tarih E:2010/3366, K:2013/1440 sayılı kararı ile onandığı ve bu karara ilişkin davalı idarenin karar düzeltme isteminin ise Danıştay Beşinci Dairesinin 18.5.2017 tarih E:2016/17061, K:2017/13179 sayılı kararıyla reddedilmesi üzerine, iptal edilen işlem nedeniyle olduğu öne sürülen manevi zararlara karşılık 50.000,00.-TL manevi tazminatın verilmesi istemiyle temyizen incelenen davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Diyarbakır 2. İdare Mahkemesinin 31.12.2009 tarih ve E:2009/1686, K:2009/2765 sayılı iptal kararının; ‘‘Davacı hakkında dava konusu olayla ilgili olarak görevi ihmal suçundan Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı’nca 21.9.2004 günlü, 2004/5032 sayılı takipsizlik kararının verildiği anlaşılmış olup, ayrıca, bu olayla ilgili A.S.’nin eylemlerinden davacının haberinin olmadığı ve birden çok faturanın bulunması nedeniyle iyiniyete dayalı olarak imzalayıp kaşelediğinin A.S. tarafından da beyan edilmesi karşısında, ayrıca bu fiil sonucu davacının herhangi bir çıkar sağladığının da tespit edilememiş olması durumları birlikte değerlendirildiğinde, davacının Emniyet Örgütü Disiplin Tüzüğü’nün 8. maddesinin 6. Ve 7. fıkraları uyarınca meslekten çıkarma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı’’ gerekçesine dayandırıldığı görülmektedir.

İdare Mahkemesince, disiplin cezası işlemi tesisinde hataya düşülmüş olması, hizmet kusuru sayılabilecek ve maddi ve manevi tazminat ödenmesi sonucunu doğuracak ağır ve önemli bir hukuki sakatlık niteliğinde görülmediği gerekçesiyle manevi tazminat talebine ilişkin davanın reddine karar verilmiş ise de, davacı hakkında dava konusu olayla ilgili olarak görevi ihmal suçu yönünden yapılan soruşturma neticesinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığınca 21.9.2004 tarih ve 2004/5032 sayılı takipsizlik kararının verildiği, dolandırıcılık suçu kapsamında hakkında herhangi bir soruşturma veya kovuşturmanın yapılmadığı, ayrıca görevi ihmal suçu hakkındaki söz konusu takipsizlik kararının disiplin cezası işleminin tesisinden önce idarenin bilgisine girmesine rağmen davacı hakkında Emniyet Teşkilatı Disiplin Tüzüğü’nün 8/6. maddesi kapsamında ‘‘dolandırıcılık’’ fiili nedeniyle meslekten çıkarılma cezasının verildiği, bu durumun davacının dolandırıcılık suçunu işlediği algısının oluşmasına, dolayısıyla kişilik haklarının zedelenmesine sebebiyet verdiği anlaşılmakta olup; hiçbir yargı kararına dayanılmaksızın davacının eyleminin dolandırıcılık olarak nitelendirilmesinde idarenin ağır hizmet kusuru bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Bu durumda, dolandırıcılık ile kendisine ve başkasına çıkar sağladığından bahisle davacı hakkında meslekten çıkarma cezası verilmesinde idarenin ağır hizmet kusuru bulunduğu açık olup, davacının duyduğu elem ve ızdırabı hafifletecek derecede ve Mahkemece manevi tazminat ilke ve koşulları çerçevesinde takdir edilecek tutardaki manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesi gerektiğinden, davayı reddeden İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Diyarbakır 1. İdare Mahkemesinin 1.6.2012 tarih ve E:2011/24, K:2012/1075 sayılı kararının; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun geçici 8. maddesi gereğince uygulanmasına devam edilen 3622 sayılı Kanun ile değişik 49. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde kararın düzeltilmesi yolu açık olmak üzere, 2.10.2018 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Temyize konu İdare Mahkemesi kararı usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde kararın bozulmasını gerektirecek bir husus bulunmadığından onanması görüşüyle aksi yönde oluşan çoğunluk kararına katılmıyoruz.